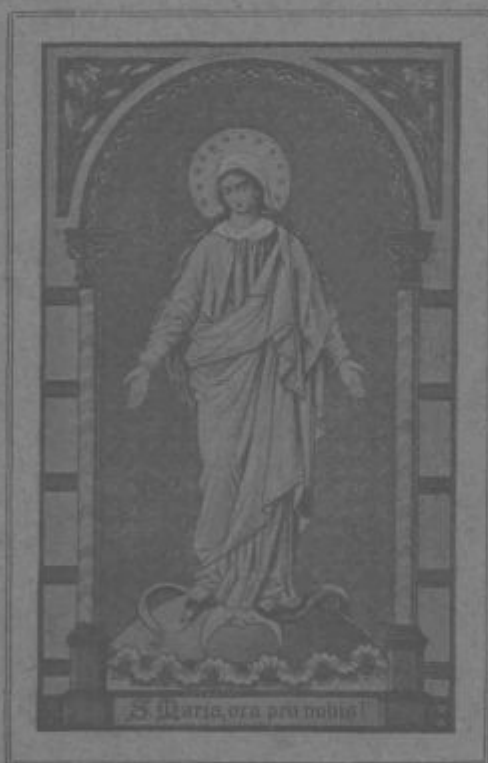

NEVTEPENÓ POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmozsna Goszpá Vogrszka.

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT

Reditel: BASSA IVAN plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Bassa Ivan: Miloscse szí puna	257
Bassa Ivan: Nikaj od szvétkov	260
Dr. Mirko Lenarsich: Szv. rozsñivenec	264
Po Ant. Obl: Krsesánszka mati	268
Disc.: Lepota preszv. Szrea	276
Klekl Jozsef: Tretji Red	281
(sj.): Poszvet pri materi bozsoj	284

Drohis.

**Ki ne dobro, ki je vecs, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza piszma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszee.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj včaszi
pláعاتi, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok pláعاتajo!**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.**

Miloscese szí puna.

Sztári Simeon z málím Jezusom na nárocsaj je proroküvanje pravo. Proroküvao je, ka bodo vnogi, ki do Jezusa odürjávali ino té mecs de tüdi Marijino szrcé prebádao. Z togā je Marija lahko szprevidla, kelko trpljenja csáka na njo.

Toiszto je cstela vu szvéti knjigaj, ka de Jezus vnogo trpo. Vmorjeni Abel, odáni Jozsef, preganjani David, vüzemszko jagnje szo szami predkepi bili, temne predpodobe, stere szo njoj naznanüvale, ka csáka na njo.

Ete podobe prihodnoszti szo z zsalsosztjov napunjávale njéno celo zsvilenje. Vnogokrát je krvavelo njéno szrcé, kda szí je zmiszlila, ka njéno szrcsno dete má trpeti za odküplenje szveta. Kda je vu cérkvi vidla ágnjeca, golobe darüvati, szí je miszlila, ka do njénoga szina tüdi tak darüvali.

Pa ka dela ona vu vszój etoj szrcsnoj bolecsini? Etak právi: »Ovo szlüzsábnica Goszpodnova.« Naj mi bode, kak Bog scsé.

Jeli, ka je to teski sztán matere! Mecs noszi vu szrci szvojem. Szama miszeo, ka sze csasz trpljenja poszpoloma priblizsáva pa ne moci, stera bi ga stela, ali mogla odri-noti, je vretina njénoga nezgovorlivoga düsevnoga trpljenja. Prav má szv. maticérkev, kda jo za kralico manternikov zové!

Manternike szo trápili, pred zverine vrgli, z vodov, zgnjom i mecsom njim gaszili zsítek, nego jáko dugo je to vsze ne trpelo; ona je pa brezi henjanja tritreszeti let trpela. Pa vesz ete csasz je presztála z doszta véksov batri-vnosztjov ino düsevnov mocsjov, kak vszi manternicie navküper; z trdnov sztálnosztjov je prenásala znova i znova prihájajocsa trpljenja, stera szo njoj zsítek razdrészelila.

Jesz pa, kda me nevole zadenejo, szam pun szlabo-szto ino sztráha!

Kelkokrát je Marija na prihodna trpljenja miszlila, stera je mogla poleg Jezusa presztáti, je vszikdár ponovila vszebi ono podánoszt vu bozso volo, z sterov je nikda Jezusa v cérkvi prikázala.

Njéna v globocsino trpljenja vtopléná düsa je ne zgübila mir szvojega szrcá. Z poponov podánosztjov je stela tiszto, ka je Bog steo pa szamo tiszto i tak, stero i kak je Bog steo.

Jasz sze pa grozim na miszeo novoga trpljenja, trepecsem pred krizsom, steroga mi je Bog odmeno. Mér me povrzse, düsa mi je zburkana, szrcé tozsbe puno pri vszako- nevoli!? Je dobro to tak?

Kak csi bi pred szebov vido blázseno zseno, kak csi bi csüo njéne szladke recsi: Színek, vüpaj sze vu Bogi,

ki te ne dá vise tvoje moci šküsávi; csi ti posle trpljenje, sze tüdi za miloscso poszkrbi, ka bos znao prenásati. (I. Kor. 10, 13.)

Poszlühni recs miloscse, stera vu globocsini düse tvoje gucsi z tehom. Daj sze prek nágoni bozse miloscse.

Trpljenja szo nájprednjese dár bozsi, steroga je on mogoci dati na zemli zsvocsemi csloveki, pa csi sztvorjenje ete bozsi dár z pripravnov priklonjenosztjov vzeme z bozsih rok, te nájprijetnesi áldov prineszé Bogi, steroga je szamo mogocse njemi dati.

Csi szo trpljenja velka, stera ti Bog posila, znaj ka je tüdi velko njegovo nakanenje tebé poszvetiti. Jeli, ka nescses proti sztáti Bogi? Jeli ka scsés, naj sze nakanenja szpunijo nad tebov.

Ka ti valá nemirovnoszt, ka haszni tebi sztráh? Tvoja nemirovnoszt ino sztráh ne odvrnéta krizsa od tebé. Krizs mores nosziti, csi ga scsés, ali nej, premislávaj szí, kak de zdaj zse csednese za tebé! Bos ga mirovno, ali nera-dovolno noszo, bos szí haszek szprávlao z njim, ali kvár?

V tisztom csloveki je modroszt rodovitna, ki sze z pripravnosztjov podá pod krizs, steroga Bog njemi nalozsi. Pravi ti tüdi z apostolom: »Bog je Goszpod, naj vcsini z me nov, kak sze njemi vidi.« (I. Kor. 3, 18.) Pa bos vido, ka ti Bog szpuni obecsánja szvoja, ár sze njemi dopádne tvoja bogavnoszt pa ti krizs olejsa, steroga szí ozdalecs za tak teskoga drzsao.

Tak te olejsa Bog, ka bos szám pravo z apostolom: »Kem vecs noszimo z trpljenja Krisztusovoga, tem véksa je nasa tolázsba po Krisztusi Jezusi«. (2 Kor. 1, 5.) Zahválím sze ti Mati mojega Odküpitela, za tvoj návuk, steroga mi z példov dás. Glej, zdaj zse mirno csákam krizse szvoje, stere mi Bog poszlati scsé, na stere szam prle z grozov znao szamo miszliti.

»Blagoszlovleni naj bode Goszpod, moj Bog, ki nasz po példi szvoje szvéte matere vcsi na boj i prenásanje trpljenja«, naj presztojin mojega zsitka vojszko, vu steroj bi brezi njéne példes szpadno.

Bassa Ivan.

Nikaj od szvétkov.

1911-ga leta julija 2-ga szo szvéti ocsa, rimszki pápa vödali odrédbo, ka od széga mao dén Szv. Stevana mant-
rnika dec. 26-ga, to je drügi dén bozsicsa, vüzemszki pon-
delek, riszálszki pondelek, Szvecsnica, Ceplena Marja i
Mála mesa ne bodo *zapovedani* szvétki. Telovo sze pa pre-
dene na nedelo, dén iméná Marijinoga pa na 12. dén
mihálsceka, liki tüdi ne kak obcsinszki szvétek.

Zvüntoga szo zbriszali vsze obcsinszke i drzsávne
szvétké, kak prinasz Steván-královo. Proscsénja pa, kde
sze obszlüzsávajo, sze morejo predjászti na nájbлизnjo
nedelo,

Osztalo je to, ka na té dnéve plevánusje duzse tüdi
uorejo za lüsztvó szvoje mesüvati, tak, kak doszéga mao.

Püspecje vogrszkoga drzsánja szo na to proszili szvé-
toga ocsó, naj escse na 1912-to leto szám dopüsztijó tak
szvetiti, kak dozdej. Pa to szo nam tüdi dopüsztili.

Na to szo püspecje proszili znova, naj prinasz ne
zbrisejo tej szvétkov. Eden tao püspekov je steo bogati,
vcsaszi, drügi je oszodo, ka prosziti ne skodi. Na to je
zdaj te z Rima odgovor priseo, ka naj národi raztolmá-
csimo delo pa sze naj podvrzsemo ocsinszkomi ravnanji
rimszkoga pápe. Szvetiti nam je ne prepovedano, nego

zapovedano tüdi nej. Ki scsé szvetiti, szlobodno szveti duzse tüdi, ki pa nemre ali nescse, on sze pa naj ne prisziljáva na té dnéve szvétek drzsati záto, naj osztáne zapoved za celi szvet ednáka.

Po pravici je to nikaj novoga nej, szamo nezvucseni nájdejo v tom novino. Za csasza Marie Terezie szo XIII. Clemens pápa 36 szvétkov zbriszali, stere nas národ zdaj za oszvetke zové pa na stere dnéve escse déndenésnji plivánusje za szvoje fárho lüszto mesüjejo tak, kak na zapovedane szvétké, pa ne szmejo na drügo nakanenje mesüvati.

Zroke, steri szo szvétoğa oco so na to odrédbo nagnoli, nam nancs ne bi trbelo eti popiszati. Szvétoğa oco, rimszkoga pápo poszebna pomocs Szvétoğa Düha pomága vu ravnánji matere cérkve poleg etih recsih Krisztusovih : »Peter, jasz szam molo za tebé, naj sze níkdár ne zme-sas vu vöri, nego potrdis tüdi brate, tvoje« pa záto, ka naszlednik szv. Petra odrédi, to je tak dobro pa mi drügoga poszla vu tom nemamo, kak sze csedno i ponizno podvrzsti; nego za volo nezvucsenih i szlabih naj sztoji eti pár recsih :

Kak szo sze szvétki zacsnoli? Tak, ka je nisterna püspekija zacsnola steri dén szvetiti pa sze je to tak dalecs sirilo, ka je na szlednje véksi tao katolicsancov szvetio, steri szo te proszili rimszkoga pápo, naj ovomi mén-semi táli, steri escse ne szveti, tüdi zapovejo szvetiti.

Po kom kakse delo zapovedano, po tom sze tüdi szlobodno zbrise.

Zdaj je zse tak bilo, ka véksi tao szveta nej szvetüo na ete dnéve. Ne szo szvetili fabrikanszki delavci v nájvecs mesztih, ne szo szvetile kancalárje, nej trgovci, nej ostarjásje, nej vojszka, nej váraski lüdjé, steri szo na ete dnéve meszto szv. mese vöbezsali na zlet vu vesznice, ali med goré kama, tak ka szo vnogi püspegje proszili z drügih doszta véksih országov, kak je nas vogrszki, naj

zbrisejo, ali prednejejo té szvétke. Sziromaski tezsácje szo sze tozsili, ka szi za volo szvétkov nemrejo vszakdenés-njega krüha zaszlüzsiti, szociáldemokrátje szo rávno na drügi dén tej velki szvétkov predpodnom drzsali vszesirom szvoja vélka szpráviscsa tak, ka szo kotrige njihovoga drüztva ne szamo k bozsoj zslüzsbi ne mogle, nego szo escse prisziljene bilé na taksa szpráviscsa hoditi tecsasz, kde szo proti veri i Bogi govore drzsali, vesznicski národ je pa na té dnéve pred poldnom poldrügö vero v cérkvi bio, odvecsara pa do polnoci v krscmi pri pleszi, ár je prvi dén njemi dojseo za pocsitek, drügi dén szo te zse vnogómi pa vnojoj poplatje goreli. Zednov recsjov, vecs sze je grehsilo ete dni, kak dobroga delalo, záto sze zdaj dopüsztilo, ka vszaki szlobodno dela, pa te ne bode meo csasza grehsiti.

Osztánejo szamo nisterni szvétki, stere z tem véksov vrelosztjov lehko obderzsimo, csi szmo zaisztino tak vörni pa vrelí za szlüzsbo bozso.

Po pravici pa deni szi roko na szrcé, lübi krscsenik pa drzsi malo zgrüntávanye düsne veszti: Sto nájbole jávcse za volo toga, ka szo tej szvétki zbriszani? Tiszti, ki szo dozday tüdi ne hodili v cérkev: ostarjásje, trgovci, szocialistje pa tiszti, ki odürjávlejo naso vero ino miszlijo ka zdaj pritoj priliki lehko norce zdrázsijo proti pápovoj odrédbi. Premiszli szi, ka szi bio na zsétvi pa na repi pa szi so vu váras küpüvat pa szi nancs nedele — szédmoga dnéva, steroga nancs rimszki pápa, nemre zbriszati, szamo csi predjaszti — právim, nancs nedele szi nej poszvéto! Zday pa jocses, kda ti bremen olejsajo! Jeli je té tvojjocs z szpametnoga szrcá? Vadlűj szám szebi, ka nej.

Vejj prejj vsze isztina, da sze pa prejj lűteranje znász norcarédijo. Hm! Szamo ka oni tüdi nedo szvetili, kda mi gorihenjamo szvetiti, ár kak stécs szo mocsni, brezi nász ne do mogli szvetiti. Szi na to escse nej miszlo? Ne vidis, ka mi pa nase návade drzsijo gori njihovo vero? Neves,

ka tam, kde szo szami, pa ne vidijo pred szebom példo katolicsancov, ka jih tam ne hodi vcérkev vecs, kak 1—2 cele sztotine, kak na priliko v Berlino? Zató miroven boj, pa sze ne stükaj, ki je to odrédo, je znao, ka je delao, mi sze pa lepo ponizno podvrzsmo toj odrédbi.

Vej de nam szvetiti zató szlobodno. Dühovnicje do duzse predgali ino mesüvali, csi lüdsztvo scsé, navszeveke, pa ki de so k mesi i predgi, szí tem vecs zaszlüzsi pred Bogom, ár takse delo szpuni, stereo je zdaj zse vecs nancs ne zapovedano. Ki pa de zsivo z dánov szloboscsinov, on pa naj gléda, ka tem bole vrelo obdrzsi ona, stera szo zapovedana, tiszte szvétke, steri szo nej zbriszeni — stükanji pa naj bo konec! Pravmo mi tüdi tak, kak inda szveta szvéti ocsácsje i cerkveni vucsenjácje; »Rim je gucsao i delo je dokoncsano«.

Bassa Ivan.

Kak sze moli szvéti rozsnivénecz ?

Szpiszal : **Dr. Mirko Lenarsich.**

Szlednja szkrivnoszt veszéloga rozsnoga vencia je :
»Koga szi Devicza vu czérkvi najsla.«

Gda to szkrivnoszt molimo, moremo szi etak premislavati.

1) *Jezus, kak 12 let sztaro dete, róma z-szvojimi sztarismi na vüzenszke szvétké vu Jeruzsalem.*

Kak lepi prédkejp edne krscsanszke familie ! Vodite roditelje vi tüdi vazo deczo neitrüdlivo vu czérkev, ino bode meli dobro deczo. Nepozabite, ka bozsi blagoszlov na vasz ino na vazo hizso iz bozse hizse, iz czerkvi pride.

Premiszli szi nadalje krszcsanszki roditel, ka keliko vremena potrosi szvéta familia na molitev na bozso szlüzsbo, csi rávno vu sziomastvi zsivela. Ti tüdi ne bodes szioraskejsi, csi szvétké düsnovesztno poszvétis ! Ka zamüdis pri deli, to ti obilno povrne Bog z-szvojjim blagoszlovom.

Oszkrunjenjé szvétkov : szlüzsbeno delo, razvüzdanoszt, nemertücslivöszt odzsené na czeli tjeden od tvoje hizse bozsi blagoszlov, ino te oropa od száda tvojega delovanja. Negovori Bog zobsztom : »Szpomeni da szvétké poszvétis«.

2) *Mali Jezus brez znánja svojih roditelov osztane vu hizsi szvojega nebeszkoga Ocsé.*

Na keliko sze mores ti tüdi rad gori drzsati vu hizsi bozsoj, ino tam sze kak domá csütiti. Bojdi gdérkoli na szveti, je mogocse ka szí dalecs od tvoje hizse, szíromastvo potrebsina te je lehko na dúge csasze odtrgnola od tvoje hizse, ino mores med tühinczami krvavo szvebi szvoj krüh iszkati, ali dom, hizso dönok najdes. Vu czérkvi imas dom, imas hizso, hizso tvojega nebeszkoga Ocsé. Ali neszpozabi sze iz dosztójne pobožnoszti, bogábojarnoszti vu czerkvi, ár »Szvetoszt sze dosztaja hizsi tvojoj o Goszpod« právi szvéto pizmó.

3) *»Maria ino szvéti József várata ka szta Jezusa zgübila.«*

Kaksa sztrahota napuni szerce Marie i Jozsefa gda vidita, ka Jezusa nemata! Krszcsanszka düsa premiszli szí, jeli ti csütis sztrahoto, gda Jezusa zvelkim grehom zgübis?

Neszrecsna düsa, stera Jezusa szmrtnim grehom zgübi, neszrecsnejsa stera to zgüblenje ne csüti, najbole neszrecsna je ona düsa, stera sze ober zgüblenja radüje, szmeje?

Bozsa kastiga ne osztane vö, pride na njé sztrasna dühovna szlepota!

4) *Maria ino Jozsef iscseta Jezusa netrúdlivo, in z-velikov zsalosztjov.*

Navcsi sze od njih, kak mores ti ne trüdlivo ino zsalosztjov isztinszkoga pozsalüvanja Jezusa iszkati, csi szí neszrecsen bio Jezusa zgrehom zgübiti.

Ti pobožsna düsa navcsi sze, csi sze Jezus pred tebom szkrije ino ti nedá dühovne szlatkocse vu molitvaj ino vu bozsi delaj, vu toj dühovnoj szühocsi kak najvecs ponizno uoliti, ino molitev znksim tálom ne zapüsztüti. Tak sze lehko vüpas, ka za kratki csasz bodes znova csütüla kak szlatko ino veszélo jé Jezusi szlüzsiti.

5. *Maria ino Jozsef najdeta Jezusa na trétji den vu czerkvi med pizmóznanczami.*

Maria i Jozsef iscseta Jezusa tak dugo, kak dugo szta ne najsla zgüblenoga Jezusa. Ti tüdi ne henjaj Jezusa iszkati, dokecs njega nazáj ne najdes!

Ali iscsi Jezusa vu cerkvi kak Maria i Jozsef, to je szkrbi sze Jezusa szebi nazaj szpraviti z molitvami, szvestvami, tak Njega zagvusno najdes. »Iscsite Goszpoda, gde je za nájditi, zazavajte Goszpoda, gde je blüzi« právi szvéto pizmo.

6. *Maria ino József sze radüjeta gda Jezusa gorinajdeta.*

Sto je mogocsen dosztojno doli szpizati veszélje, vu sterom plava düsa csloveka, gda Jezusa nazaj gorinajde! Kak szí blazsena, gda od greha ocsiscsena vu tebi prebiva!

Kak bi sze tebi tüdi dobro godilo, ti mlácsna düsa csi bi szí zgorécsnov molitvov, zgosztemi vrednimi obhajilmi nazaj z büdila na popolno zshivljenje. Iscsite vszi Goszpoda, naj csütite kak veszelo je Jezusa najditi!

7) *Maria govori szvojemi Szini, Szin moj zakaj szí nama to csino?*

Keliko düs ponávla to pitanje! Ponávla to nepotrplivi vu nevolaj. Ponávla to pitanje betezsni, ponávla to pitanje celi sereg z krizsom obterseni lüdi. Ino to je ne prav! Kajkoli goszpodni Bog na nász püsztí, ne pitajmo, ne zbrojavamo, »zakaj szí meni to csino« naj nam za doszta bode, ka je Bog csino, ino tak je za nász, za nase düsevno zvelicsanje najboljse, csi mi ravnok nemremo pre-razumiti na koj je nam dobro, ka Bog na nász deve!

8. *Jezus odgovori: Szte ne znali, ka jasz tam morem biti stera szo mojega ocsa“.*

Jezus iz prva iscse ona, stera szo njegovoga Ocse. Pri tebi tüdi Bog more te prvi biti. Jeli dönok Bog pri tebi vu tvojoj hizsi te najprvesi? Jeli z Bogom sztanés gori? Jeli z Bogom lezsés doli? Jeli je prvi pred jesztvinov g. Bog? Zamerka j szí ka, vu sterov hizsi je Bog ne te prvi tam je te najzadnjési! Tu vu bodocsnosztí mores po-

praviti. Ali escse drügo sze lehko navcsis iz rejcsi Jezusa to ka kak mores bozsi glasz naszledüvati, gda te Bog opomina.

Zagvüsno Jezusi je zsmetno bilo sze odtrgnoti od Marie i Jozsefa, ali g. Bog je zselo ka naj 3 dni osztane vu cérkvi Jezus, zato szpuno volo szvojega nebeszkoga Ocse. Záto právi Jezus: „Ki bole lübi szvojega oco ali mater od méne, nej je vreden mene«.

9. *Jezus sze z Mariov ino Jozsefom nazaj povrné vu Nazareth ino Maria ino Szv. Jozsef pazlivo szkrb imata, na Bozse Dete, ka naj njega vecs nezgübita«.*

Csi szí Jezusa zgübo iz szmrtnim grehom ino právo pokoro csinécs nazajdobó, pazi ka naj Njega znova nezgübis. Preporácsaj sze vu obrambo B. Device Marie, ka naj nazaj vu greh ne zavdaris!

10. *Jezus vu Nazaret nazaj pride ino je podlozszen szvojim roditelom.*

Decza! bojte podlozsni! Bojte podlozsni, kak gori odrasceni tüdi! Kak morete nepokorni biti, gda Bog je za vazo volo pokoren bio notri do krizsne szmrti?

Nepokornoszt je zacsétek vszega greha proti Bogi ár iz gizdoszti izvira. Nepokornoszt je ta najvéksa rana nasega csasza.

Decza je nepokorna sztarisi, gori odrasceni szo nepokorni dühovnoj ino szvetszkój oblászti. Ali dobro pazite na recsi Szv. Pavla: »Oni ki sze proti posztávlajo (najmre dühovnim i szvetszkim naprej posztavlenim) beréjo szebi szkvarjenje« (Rim. 13, 2.) Premiszli, ka nepokornoszt prvi roditelov je zrok vszega greha vsze nevole, ino pokornoszt Szina bozsega te je obranila od vekivecsnoga szkvarjenja, zato bojdi, ino osztani pokoren!

(Dale.)

Krscsánszka mati.

8. Zvezda vüpanja.

Zaj bi mogli razlozsiti zgojitev decé, to nájzmet-nese materino delo. Pa ka pomága pero tisz-tomi, ki nevej piszati, ka pomága materi vcsenjë, csi je nemre szpunjávati. Pri zgojitvi decé trbej materi potrebne krscsánszke jákoszti, ovacsi nemre szvojij duzsnoszti zveszto szpunjávati. »Tisztomi, ki lübi — právi szvéti Augustin — je vsze lejko.« To valá tüdi materi. Stera mati lübi Bogá ober vszega, pa szí po toj lübéz-noszti ravná domácse zsvilenje pa zgojitev decé, tisztój materi je vsze lejko, Ona posztáne mocsna zsenszka, stera hodi po poti popolnoszti. Sz szvojim ognjom nejti domácse pa njim szvejtí sz szvojim zglédom, gda je obiscsejo ne-voles pa britkoszti. Mati pa szamo te posztáne taksa mocsna opora szvojoj drzsini, csi má trdno vüpanje, tisztó zvezdo stera rávno nebozse máter nájbole tolázsi, gda pride v neszrecso sz szvojimi. Zátó szí gnjesz pogucsávlímo od vüpanja.

Szv. Zeno právi: »Zemi vüpanje, pa vrloszt opesa, delo henja, vsze de mrtvo. Kmet ne szejá zrnja v peszik, ge tak nebi mogeo csakati zsétve; ribics ne nasztávla mrezse v taksem kráji, ge nega rib; trüden potnik ide do nájzágnjega, pokecs vüpa szvoj cio doszégnoti, csi je pa zgübo vüpanje, te odnemoze brezi pomocsi. Ka je szrcé za nase telovno zsvljenje to je vüpanje za znotrasnje zsvljenje vszake düse pa cele cslovecse drüzsbe. — Cslovek szigdár vüpa. Csi sze vcsászi szpomina nezáj, ga je szkoro sztráj, ka vsze je mogeo presztáti, kelko zsalosztí, dela, nezahválnosztí, szkrbi pa kelko szrcsnij bolecsin je mogeo prenásati. Pa csi bi cslovek naprej znao, ka ga vsze csáka, te bi vnogo szrcé bilo sztrto, te bi sze dosztakrát nájlepsa pa nájvéksa dela tá püsztíla.

Zaj pa cslovek szigdár vüpa. V betégi vüpamo zdrávje, v szüsavi vüpamo dezs, v zsalosztí pa veszélje. Vszi pa známo, kelkokrát nam je to vüpanje prážno, kelkokrát sze nam zgodi kaj rávnovsze inacsi, kak szmo csakali. Pa za toga volo záto nej niscse v szramoto posztávleni. Vüpanje dávle vszem neszrecsnim nájvékso pomocs pa tolázsbo. Vüpajmo záto v potrebno míloszt bozso pa v vecsno zsvljenje v nebészaj.

Vsze, ka cslovek na szvejti dela, vsze dela szamo v vüpanji, ka bi kaj dobroga doszégno. V nájvéksoj neszrecsi scse má cslovek tolázsbo, pokecs vüpa, ka de ednok zse bosc. Popolno obvüpanje sze v resznici szamo pri pogüblenij nahája. Kak more telo dihati, tak more v tom zsvljenji düsa szigdár vüpati, hrepeneti pa szí prizadevati, ka doszégne potrebno szrecso.

Vüpanje je pa vecsvrsztno. Mámo vkanlivo vüpanje, stero nam nazlük obecse szrecso, v resznici pa csloveka szamo zapela; mámo minlivo vüpanje, stero nam jako hitro vgászne; mámo gresno vüpanje, stero vábi csloveka na sörko pot, stera pela v pogüblenje. Pa scse tû sze pozna, ka szvejt reszan vodi bozsa previdnoszt. Escse

nigdár niscse nej bio dugo szrecsen sz szvojim grehom. Od angelov pa od prvij sztarsov sze do denésnjega dnéva szigdár kázse, ka pot greha ne pela do práve szrecsé. Nájvecskrát pa vszaki zse prekeszno szpozna szvojo hibo, gda more za njo presztáti tesko pokoro eli pa na szebé zéti scse vékso kázen.

Ned nami je nájvecs poszvetnoga vüpanja, zselé po bogásztvi pa po csészti, po veszélji, pa szrecsi pa po mér-nom zshivlenji. Vsze to je dovoljeno, csi je pot do toga nej gresna. Csi sze pa cslovek v to prevecs zagléda pa posztávi szvoje vüpanje v takse minlive recsi, te v szem tom ne nájde szrecese, stero je csakao. Szamo cilo malo jij jé, ki doszégnejo, ka sziz zselejo, pa scse tej szo nej szrecsni od toga, ka szo doszégno, záto ka je nase szrcé za nekaj visisega sztvorjeno. Csi szo pa bili reszan szrecsni pa zadovolni, je tá szreca trpela szamo nekaj minot. Szmrtnaprávi vszemi konec. Eli je pa to práva szreca, csi más vsze, ka sziz sziz zselo, pa te mores to vsze v ednoj minoti povrcsti? — Lejko pa právimo, ka szmo mi vszi nej doszta zemelszkij dobrot oküszlili. Vsze poszvetno je podobno velkomi goscsénji, stero lacsni szirmacje ozde-lecs glédajo, tiszti pa, ki vshivlejo, szo nej naszicseni. — Kaksi haszek má cslovek od poszvetnoga blága, za stero sze je trüdo v znoji pa v velki szkrbej, stero pa more te v krátkom császi vsze zapüsztititi? Szamo za szvejt je nej vredno telko delati pa trpeti.

Kama inacsise je pa nase zshivlenje pri szvetloszti krscsánszkoga vüpanja. Csi vüpam, csi poglédnem naprej, szam potolázseni v nájvéksem trplenji. Vera nasz vcsi, ka britkoszti pridejo od Bogá pa vodijo k Bogi, csi je szamo z dobrov volov prenásamo. Voszka, sztrmna je pot, pa nasz vodi bozsa roka, gda hodimo prek pecsin pa prek globocsin. Známo, ka mo szkoro vszivali Njega, ki nasz je sztvoro za vecsno szreceso. Mi zselemo szreceso, hrepe-nemo po nebészaj, pa známo, ka szmo jij escse nej vredni.

Za nase mlácsno pa gresno zsvljenje je bilo escse premalo pokore. Vsaki dén szkusamo szvojo szlaboszt, gda ne vcsinimo tiszto, kak bi mogli vcsiniti. Bojimo sze vecsnoszt pa Szodnika, záto ka szmo nej na racsun pripravleni. Vsaki hip nasz lejko pozové k szebi, záto miszlimo szamo sz sztrahom na szvojo szmrt. Zmiszlimo sz pa, kak szo mujrali lüdje pred Krisztosovim rojsztvom, gda szo scse nej meli szvesztev za mujrajocse! Vüpanje sze rodilo na Kalaváriji, ge je Szin bozsi zadoszta vcsino za nase grehe, pa nam je zaszlúzso vsze potrebne miloszt. Zaj sze lejko znebimo grehov, nasa szlaboszt je podprta z mocsjov Vszemogocsega. Nevarnoszt nasz obdájajo, pa záto lejko méрно csákamo na vecsnoszt pa na nebésza. Delam, ka morem pa ka szpoznam, záto me Bog zaisztino ne zavrzse. Szamo to bom delala, ka je bozsa vola, pa znám, ka de Bog z menov zadovolen. — Pa vnogo krisztjánov nema toga szrecsnoga vüpanja, stero vcsini csloveka zadovolnoga pa veszéloga. Csákajo do szmrti, ka je vsze drügo zapüszt, na koj szo v zsvljenji sztavili szvoje vüpanje, pa scse komaj te njim posztáne Bog dober.

Da bi znali vszi gresnicje, kaksa szreca pa zadovolnoszt szta v düsi, csi je düsnaveszt mérna, csi zsvé v méri z Bogom, csi bi znali, ka je to mocsno krszcsánszko vüpanje nekse znamenje nebeszkoga veszélja, stero vcsini düso za szrecneso, kak vsze zemelszke dobrote, csi bi vsze to znali, bi posztavili vszi szvoje vüpanje na nasega Goszpoda Jezusa.

Marijo pozdrávlamo kak mater szvétoga vüpanja. Ona je mati, stera lübi szvoje dete, pa pri Bogi vsze zamore. Ona je pa tüdi száma zgléd právoga vüpanja. Kelko britkoszt je mela ona kak mati! Celo zsvljenje je glédala szvojega szinü, kak dár Bogi za nase grehe, vidla ga je na krizsi v szmrtni bolecsinaj, v nárocsji ga je drzsála mrtvoga, locsiti sze je mogla od njegovoga groba. Zvezda vüpanja njoj je nej vgásznola. Evangelist právi, ka je sztála

pod krizsom. Ja, sztála je sztanovitna v szvojem vüpanji, ka Jezos gorsztáne, pa de ga szkoro pá vidla. Niti edno minoto je nej dvojila. Zorja na vüzem njoj je pa naznánila odicseno sztanenje njénoga Szinü. Zsaloszt je minola, britkoszt je prejsla, nezmerna radoszt jo je prevzéla, szpomin na prvesnje tezsáve njoj je pa szamo natelko osztáo, ka je tembole csütíla szvojo szrecso.

Sz tem je posztála Marija zgléd vszem, posebno pa krscsánszkoj materi. Vej je vüpanje tüdi v materinom szrci domá. Mati dela, trpi, sze darüvle pa szí odtegüje za szvoje dete. To vüpanje njoj obecse, ka bo zs njega ednok posteni cslovek, szrecsen na szvejti, pa de ga ednok mela na szvojoj sztráni v nebészaj. Da te pa naj vüpanje na zemelszko szrecso ne odvrné prevecs od právoga cila, od nasega vüpanja na nebésza, premiszli szí vecskrát recsi Jezosove:

»Iscsite nájprlé nebeszko králesztvo pa njegove pravice, vsze drügü de vam te podeljeno«. — Glédajte nájprlé, ka te Bogi szlüzsili, pa ka vredni posztánete nebész, te vsze drügo zadobite. Csi bi za nebésza trbelo dati vsze, ka mámo, pa nebi bilo to prevecs. Bog pa ne zselej, ka bi njemi vsze poszvetno dáli, on právi: »Csi meni slüzsite i za szvoje düse szkrbite pa mojo volo vszeli szpunjavlete, te szte lejko brezi szkrbi za vsze drügo. Vi szte prevzeli na szebé szkrb za mojo csaszt, jez bom glédao za vaso szrecso«. Csi sze zanemárja szkrb za csaszt bozso, za molitev, za dobro zshivljenje, pa sze sztarsi za vsze to nikaj ne brigajo, te do za krátek csasz zsnjeli velko zsaloszt pa teske szkrbi. Vnoga mati sze zgovárja, ka je nej mogla deteta navcsiti pobožsne molitvi, ka nej mela csasza nanjega paziti; gda pa vídi, ka je dete neszrecсно, pa de ga vidla pogüblenoga, te zse szpozna, ka bi mogla vcsiniti. Nesternij sztarisov szlepota je zaisztino csüdna. Telko sze trüdíjo, ka bi deca mela lepe déle, lepo obleko; glédajo, ka delajo, pa ne molijo za njé, ne pázijo na drüzsbe, kama

zahájajo, szmejéjo sze, gda kaj lagojega vcsinijo, ka je scse reksi to szamo dete.

Szkoro vszaki má szoszeda, steri njemi kak zsiva példa kázse, kama pripela szkrb za poszvetno szrecso pa vszivanje na szvejti. Pa vsze to je ne zmodri. Sto pa szvojo deco za nebésza zgája, szí veszélje pa tolázsbo pripráva, sto je za nebésza zgája, on szkribi tüdi nájbole za njüvo zemelszko szrecso.

Kak naj záto kázse mati tö vüpanje ?

V szvojem deteti vidi mati szigdár dete bozse, stero more v nebésza priti. Vsze miszli sze morejo po toj vélkoj miszli ravnati. Csi Bog pozové k szebi dete v ránoj mladoszti, sze pri grenkoj locsitvi tembole zbüdi materina lübézen. Niscse ne zameri materi, csi sze jocse, gda neszéjo dete v jamo, záto ka je mati navdána z velkov materinov lübéznosztjov.

Kak vucsenica Krisztosova de pa glédala malo naprej. Csüje glász Jezosov, ki právi : »Püszтите mále k meni priti, pa njim to nikaj ne bránte, záto ka je njüvo králesztvo nebeszko.« V szkuzaj pa v velki bolecsinaj darüje mati vdáno pa dobrovolno Ocsi nebeszkomí szvoj nájdragsi pa nájlübsi zaklád pa sze podvrzse zevszema njegovomi ravnanji. »Bosega szam njemi nej mogla dati. Zaj je varen pri Mariji. Za mené de molo, ka naszkori za njim pridem.« Eli je dete zaj nej brezi nevarnoszti, je nej szrecsno za celo vecsnoszt ? Csi bi bilo escse na szvejti, ka bi bilo zs njim, kak bi présztalo vnoge nevarnoszti zapelávanja ? Ti száma csütis vszo zsmécsavo zsvilenja, záto voscsi deteti blázsenoszt pa mér, steroga je doszégnolo. Za takso deco nebos mela na szmírtnoj poszteli nikse szkribi. Kaksza szrecsa je za tebé, ka ti pridejo ednok pri szodbi deca proti pa te szprevodijo v vecsno szrecso. Zakaj je mrlo ? Bog zse zná, ki ga je k szebi pozvao. Ka njemi hüdobija nebi popácsila njegovoga szrcá, ga je Bog oszlobodo zapelivoszti szvejta.

Z vüpanjom je pa nájvecskrát zjedinjeni sztráj. Cilo materino szrcé je szkoro szigdár nemérno, je sztráj, csi njoj deca nebi prisla v nebésza. Kem bole vüpa, tem bole sze tüdi boji. V nebésza scsé szpraviti szvoje dete. Eli do pa mogla szvoj cio doszégnoti pri telsi nevarnosztaj, stere je obdájajo? Eli je je ona zmoszna prav vcsiti pa csuvati od hüdoga? Kelko decé je bilo szkrbno odgojenij, v materini szkuzaj pa szkrbej, pa szo na szvejti vsze pogübili: vero, neduzsnoszt, posteno szívlenje pa scse lübézen do matere. Sli szo v szlüzsbé kak delavci eli dekle neduzsni, domo szo pa prisli sz szramotov, szpremenjeni, ka je je mati komaj poznala. Sli szo v Ámeriko, v tüja meszta po szlüzsbi z vüpanjom, ka vere ne pogübijo, pa szo prisli domo kak szovrázsnicje cérkvi pa Krisztosi. Eli sze nede tüdi zs njénim detetom tak godilo? Pri lüdej ne dobi tolázsbe za szvoje szkrbi.

Pa zavüpaj, zsalosztno szrcé szkrbne matere! Vis na desznici nebeszkoga Ocsé je Odküpiteo, prijáteo málj, steri je tüdi tvoje dete odküpo sz krvjov pa gléda na njé pun lübéznoszt. On má vsze miloscse, stere mati potrebüje, ka dete prav zgoji pa je vtrdij pred zapelivim szvejtom. Té miloscse mati lejko szproszí szvojemi deteti, csi má právo vüpanje, pa csi dobro moli.

Pri Zvelicsari pa sztoji Mati, nasa Mati Marija, stera je száma vszo britkoszt pa zsaloszt obcsütíla. Zaj je ona tüdi Mati vszej máter, Mati lepe lübéznoszt pa szvétoga vüpanja. Okoli njé szo pa angeli pa szvéci, szou vszi zvelicsani, steri szo po njoj doszégnoti szvoje szpreobrnjenje pa zvelicsanje, szou gori matere, stere szo bilé v rávno taksij eli pa scse v véksi tezsávaj. Zaj szo vszi pripráveni nam v potrebcsiní pomágati. — Krscsánszka mati szklenjávle roké, szí dolpoklekne, pa vrocse molitvi, pune zsive vere pa mocsnoga vüpanja sze zdigávlejo pred tron nebeszkoga Ocsé, kak prosnjé po bozsem szmilenji: »Ocsa, podpiraj, Ocsa, blagoszlávaj nebozse mater, stera zselej

deco v nebésza pripelati.« To ponizno vüpanje, stero sze zavej lásztne szlabosztí, vszej nevarnosztí, pa posztávi vszo dobro vero szamo v Bogá, sze kázse v dobroj molitvi pa v gosztí zdihájaj — vsze materino zsvljenje je szkoro száma molitev. Csi dela domá eli na poli, jo szigdár tá miszeo na Bogá tolázsi. Méno lejko záto právi: »V tebi szam vüpala, o Goszpod, nebom pogüblena na veke.«

Po A. Obl.

Neizmerna lepota preszv. Szrca Jezusovoga.

Naj mileise Szrce.

Csi bole premislávlemo lepoto Jezusovoga Szrca, bole nam zmenkajo recsi, sterimi bi mogli vredno naznaniti. Poszebnó njegove neizmerne lübezni i dobrotlivoszti do nevolnoga cslovestva nemremo zadoszta dopovedati. Zse vecskrát szan szí przadevao prepricsati vasz, kak nedopovedljivo lübecse, kak neszkoncsano szmileno i neizmerno dobrotlivo je to Szrce. Pa sze mi vidi, da má nas jezik drüge recsih, stere bi nam vtégnole scse bole na tenko zariszati dobroto bozsega Szrca.

Imenüjemo ga naimre tüdi náj mileise Szrce, zato ár je med vszemi szrci náj bole prizaneszlivo, naj bole ráhocsütécse ali gingavo i naj bole priprosztó.

To neizmerno milobo je kazalo nigda Jezusovo Szrce do vszeh lüdi, i vednako milo nam je vszem tüdi scse zdaj.

Poglednimo Jezusa najprvlé med decov! Zse med nami je znamenje dobrega ráhocsütécsega szrca, csi sto neduzsno deco lübi i csi deca njega radi májo. Takse

lúbezni pa scse ne nigdár niscse meo do male decé, kak Jezus, i na veke njemi osztáne za njegovo premilo Szrce tak csasztni priszlov »prijateo decé!«

Gde sze szv. evangelium glászi, povszod sze tüdi prelepa zgodba »Jezus mále kszebi zové« veszélo pripovedáva.

I csi szí jo zse dosztakrat csüo, zmirom sze ti scse genliva vidi, ar szí vszigdar miszlis: kak je meo Jezus venda priproszto, kak detinszko Szrce! Apostoli, szo med tisztimi Zsidovmi naj bolsi mozsje bili tüdi jako dobroga szrcá, takse rahocsütñoszti neszó poznali; krej goniti szo zacsno li pobožsne Izraelke, ki szo zavüpnó prineszle szvojo deco k Jezusi. Jezusovo premilo Szrce pa tak jako razveszeli pogled lúbe neduzsnoszti, da sz proszécsim glászom veli: »Püsztíte venda male kmeni; nigdár njim ne braníte!« I kak szrečsnoga sze csüti med njimi! ednoga obine, drügoga na Szrce pritiszka, tretjemi roko devle na gingavo glávicó; za vsze pa ma detinszke recsih blagoszlova, lúbézni i dobrotlivoszti: on je veszeli decé, deca pa njega!

Jezus je pa deco zato tak lúbo, ar je ne pokvarjeno decsinszko szrcé tak jako podobno njegovomi nevtepenomi Szrci. Szv. Krizosztom píse:

»Düsa detecsa je proszta vszeh düsnih bolezní.« I takse decsinszko szrce proszto szkazslivoszti, krivicsnoszti, hüdobije i greha, je zselo Jezus da bi meli tüdi apostolje i vszi lüdje. Zato je posztavo pri ednoj prilíki malo dete pred szvoje vucsenike i je pravo: »Csi nate taksi kak to dete, ne pridete vnebeszko kralesztvo.«

I ar njemi je vszako priproszto decsinszko szrcé tak lúbo, zato deco priszrcsno preporacsa vszem vernim rekocs: »Sto takse dete v mojem imeni szprejme, tiszti mené szprejme. Jaj pa csloveki, steri koga z med mali szpácsi; bole bi njemi bilo, da bi sze njemi obeszo mlinszki kamen na sinjek i bi sze vtopo v globocsini morja!«

Csi sze scses tüdi ti Jezusovomi milomi Szrci prikü-

piti, szkrbi, da bo najprve tvoje szrce prav priproszo decsinszko neduzsno; szkrbi pa tüdi za deco stera szo tebi vu szkrb zrocsna da nezablodijo med szvetom.

Opazimo Jezusa scse med odrascsenimi i naj prve pri njegovih prijatelaj.

Prijatelsztvo je mogocse le med ednakimi. Zato nam je Jezus ednak posztao vu vszeh recseh zvün greha, da bi njegovo premilo Szrcé moglo pridobiti nase prijatelsztvo, i da bi nasz szamo moglo prijatelszko lübiti. I tak priszrcsno niscse scse ne nigdar lübo szvojih prijátelov, kak je Jezus lübo.

Zse te gda szí zebera prijatele, kazse nezmerno ráhocsütenje: nikomi sze ne szíli, liki pri dveraj nasega szrca sztoji i ráho klonka ár csáka i proszi, csi ga scse cslovecse szrce szprejeti. Gga je bio scse na zemli, je hodo okoli i velo: »Sto scse moj vucsenik (— moj prijateo, bi szkoro pravo) biti, naj zataji szamoga szebe, náj vzeme szvoj krízs na ramo i naj hodi za menoj!« To je terjao od prijátela, od drüge sztrani je pa obetao: csi ga scsé sto lübiti, ga bo tüdi on lübo, bo scse szvojim Ocsom k njemi priseo i bodo v küper vecsérjali. Ednako milo scse zdaj vabi i zové vsze od kraja rekocs: »Hodi za menoj! Moj szin, moja hcsi, daj mi szvoje szrcé!« I pripravleni je szprejeti vszakoga za szvojega prijatela. Ne szíli sze zato nikomi; le teliko pove, da de sze ednok pred nebesz-kim, Ocsom szramüvao tisztoga, steri sze zdaj njega szramüje pred lüdmi.

I pa kak lübeznivo ravna szvojimi prijatelmi! Gda govori zsnjimi ali od njih, njim davle jako priküpliva imena. »Decsica!« jih nagovárja.

»Vi szte moji prijatelje, csi vcsinite ka vam jasz zapovem« njim zagotávla; »bratje i szesztre« szo njemi vszi, ki njegovo volo szpunjávlejo; zato »sze ne szramuje brate jih imenüvati.« (Hebr. 2. 11.) — Gda szí széde sz szvojimi zaszto, njim pred vszem zagotávla, kak szrcsno je

zselo zsnjimi jeszti ; szam njim potom noge peré i szam njim dvori pri sztoli sz szvojimi naj szveteisimi rokami !

I sto je scse gda tak podvoro szvojim prijatelom, kak Jezus, ki njim je dao szvoje lasztivno telo i krv vu szkrivnosztni zsives, i za vsze csasze : »Gda koli bote to csinili, csinite v moj szpomin !« Gda vidi v sztrahi szvoje lüblene, njim davle korázso rekocs : »Ne bojte sze, jasz szem !« Vzsalszti i v szkrbeh jih trosta.« Veszelite sze i od veszelja poszkakujte, vase placsilo je obilno vnebeszah ; vasa zsalsoszt sze bo vu veszelje szpemenila« itdo.

Nisternim odbranim prijatelom pa scse prav poszebno lübezen szkázse. Petra, Janosa i Jakoba n. pr. pela na goro Tábor, tam sze szpreobrázi pred njimi, da vidijo njegovo bliscsécse velicsánsztvo i csütijo zse na zemli nebeszko szrecso. I potom prijatelszko prisztávi, náj toga nepravijo pred v sztajenjom nikomi, kak bi steo praviti : to je le za poszebne prijátele. Rávno te tri vzeme szeboj na Olszko goro vu ograd Getszemani i njim tozsi : »Moja düsa je zsalsosztna do szmrti,« kak da bi sztem tolázso iszkao, csi najbolsim prijatelom potozsi szvojo grozno szrcsno britkoszt, preporácsa sze njim, kak prijateo prijátelom v molitev rekocs : »Osztanite tü i molite !« I kelikokrát je poszebi Petri pokazao prijatelszko lübézen : presnje imé njemi je szpremeno, té, gda ga je vzeo med szvoje, v Kafarnavmi je vnjegovoj hizsi sztanjüvao, gda je vcsio, szí je szeo v njegov csun, prav za volo njega je ribji lov csüdovito pomnozso ; kak prijateo prijатели njemi pové, da sze ga je v molitvi szpominao : »Jasz szem pa proszo za tébe« itd., i csi rávno ga je trikrát jáko razzsálo, sze njemi venda po v sztajenji poszebi prikázse : kaksa prijatelszka zvesztoba ! Ednáko je tüdi Jánosa odlékovao : pri zágnjoj vecserji je szmeo szloneti na njegovih prszah, na krizsi njemi je zrocso Jezus, ka je meo náj lübszega naszveti — takrekocs v prijatelszki szpomin — szvojo lasztivno Mater ! Taksa prijatelszka mila csütnoszt

je neduzsnoga Janosa tak prevzela, da je ne mogeo nigdár pozabiti, nigdár zadoszta dôpovedati. Prijatelsztvo mi-loga Szrca Jezusovoga njemi je osztalo vsze zsvljenje nikaksi szveti ponosz. Naj ráj bi vu vszeh szvojih szpiszi meszto szvojega iména povszod zapiszao »prijateo Jezusov;« i isztina cstémo tam, ge bi melo biti »jasz« ali pa »János« navadno : »vučsenik, ki ga je Jezus lübo.«

Szrce Jezusovo je pa tüdi zdaj scse takse, kakse je bilo nigda do szvojih prijatelov, do szvojih zvoljeni. Vszaki sto je zse vrlo csteo zsvljenje szvecov, me bo dobro razmoka i keliko scsém sztemi recsmih povedati. Poszamezni zglédov mi teda eti ne trbe naracsunati.

Tretji Red Szvetoga Franciska.

Navuk za szeptember.

Ocsanas, Zdrava Marija, Jezusovo nepoznano Szrce, daj nam poniznoszt i prosztoszt v obleki! Marija, kralica reda menjsih bratov, proszi za nasz!

Kak sze naj noszijo i drzsijo tretjeredniki?

II. poglavja §. 1. veli »Udje tretjega reda naj se drzijo v vszi szvoji nošnji in obleki tiste srednje mere, ki se vsakemu po svojem stanu spodobi, zdrzijo naj se predragega lispanja.«

Sveti Ferenc, nas redovni ocsa je vaje bio praviti »Cslovek je teliko vreden, keliko cene pred Bogom ma, ne vecs i ne menje.« Zvün toga tretji red je posztavo za »pokoren red,« nemore zato v njem dopüsztiti poszvetnoga düha, ki bi sze rezsao dol z gizdavoga obnasanja i necsimurnoga oblecsa. Oboje more ponizno i proszto biti. Vszaiki poleg szvojega sztana naj sze szrednje mere drzsi je zapovedano. Szlüzsecska dekla ne hodi zato, kak kmetica, kmetica ne, kak goszpa. Vszaiki naj sze drzsi szvojega sztana

i v njem tüdi szamo szrednje to je proszte mere i ne te najprvejse. To teliko pomeni kmetica, ka tvoja obleka prosztejsa more biti, kak jo drüge kmetice majo, stere szo ne tretjerednice, cse bi ti odnjih ravno bogatejsa bila. I to vala kmetom, dühovnikom i vszem tretjerednikom v szvojem sztani.

»Oblacsilo na zsvoti i szmeh na zobeh i hoja csloveka kazsejo, kaj je« (Sir. XIX. 27) pravi Düh szveti. Ne meni trebe pitati o tebi, kaksi szí, poglednoti te je zadoszta. Da z vszakojacskimi slingami, sikami nafrfrana, z pantliki prep-letena, z csipkami oklajena obleka na vesz glasz kricsk: glej noszi me edna gizdava düsa. Obleka je ne za gizdo, nego zato, naj szí telo pokrijem, naj sze szvoje szramote szpominjam, stere sze me je v paradizsomi polasztila, gda je Adam z Evov z prepovedanoga dreva jo, z tov nepokornosztjov greh csinio i po grehi v pamet vzeo, ka ga je szram za volo nagote. Prle ga ne bilo, gda je escse neduzsen bio — pa obleke nikse ne meo — zdaj pa, kak Boga razzsali, figovo lisztje szí trga i zakriva goloto. Obzsalüvanje sze more zato pri pogledi na odevalo v mojem szrci obüditi, stero szem te dobo, gda szem v Adami gresio, ne pa zsela pö cifri.

Kaj je nase telo? Hrana kacs, csrvov i zsáb. Miszlis, da kondravi vlaszje, smintani obrazi, z szvilom i z zsidov obdane kotrige odzsenejo v kraj to laznino? Escse bole privabijo. Na disecse rozse vecs sztvarin pride, kak na szmrdecse. Zato sze pa li mujvli, i mazsi i poszipavaj z disecsimi recsmi, vecs obiszkovalcov bos vendar mela pod zemlov.

Lanszko leto sze je v Pesti edna dekla zato szkoncsala, ka szí je ne mogla krscsaka poleg najnovejse mode küpiti. Neszrecsna düsica! Pa keliko jih hodi po njenih potah. Do szlednjega filera vsze na modo tavrzsejo, i gda ne folga vecs — te kraszt pa vkanjüvat idejo, i csi to vecs tüdi ne pomaga, zapletejo sze v gresnö znanje, odrevenejo v nepokornosztí, ali pa v szkrajnoj nevoli sze zkoncsajo. Oh Zsalosztno, Zsalosztno moremo szpoznati, ka najvecs neduzsnosztí gizdav oblecs zakopa. Za njega sze da dekla zapelati, naj ga ma drüгим prikazsüvati.

Dragi tretjeredniki, drage tretjerednice, bodimo v tom dugovanji celo poleg düsne veszti. Gledajte, celi szvet iscse

gizdo, zapravla milijone na nedopüscseno zvünesnjoszt, dobri nameni, Jezusove hizse, szírotinszka deca, szíromaski misziónarje, i nesteto dobri naprav na csaszt bozso nasztavlenih pa drevene, mira. Kak sztrasma bo za te zapravlacse ednok bozsa szodba! Kratimo zato vszem, ki pod naso roko szlisijo gizdavo nosnjo, zgledavajmo sze na szíromasko Devico Marijo i szíromaskoga szv. Jozsefa na szíromasko Dete Bozse. Po tom zgledi bodi zadovolni z prosztov oblekov i cse bi z lepov ravno zmagali, pri toj najprosztesoj osztanimó. Da ne gleda Bog na opravo, nego na szrce. To je csi je v lübezen oblecseno, je na veszelje Szrci Jezusovomí, cse bi je ravno cote odevale.

Zmolimo zdaj na csaszt szíromaskoj szvetoj Familiji za lübezen do szíromastva i zadovolnoszti vu vszem, poszebnó v obleki i proszimo blagoszlov. Najszlajsi Jezus . . . Amen.

Klekl Jozsef.

Poszvet pri Materi Bozsoj.

u hizsaj, ge gorécse csasztijo Mater Bozso, viszi pred okincsanov Marijinov podobov na vnogi kraji poszvet, ki sze po szobotaj i pred Marijinimi szvétki prizsgé v csaszt Mariji. V Rimi je tá lepa i posznemanja vredna naváda jako razsirjena i szilno sztára. Csi pride cslovek v rimszko hizso v szoboto, nájde szkoro povszod pred Marijinov podobov ali kepom gorécsi poszvet; I csi cslovek vecsér hodi po vulicaj vidí kak migla povszod v oknaj poszvet vu csaszt preszvetoj Devici.

Taksi poszvet je zse dugo csasza goro túdi pred kepom Marijinim na vogli hizse bogatoga Rimlána Ferosza Pavla, tak sze je zváo.

Ferosza Paveo je bio znáni ovak dober cslovek, nego nikelko lakoven i dobicska zselen. Eden vecsér — bila je szobota — pride domo vesz veszéli; zadovolno szí mene roké i praví szvojoi zseni:

„Znás nikaj veszéloga ti mán povedati.“

„Ocsa pocsákajte scse eden hip,“ zakricsi zmesz njegova deszét let sztara csér, „ka, prizsgém pri Materi Bozsoj poszvet, da bom túdi jesz csúla!“

„Naj bo, vej pocsákam, le hitro vesini i pridi nezaj!“ Za nikelko hipov je bila deklicska zse nezáj.

„Prizsgálá je poszvet, zmolila szvojoi zdravo Marijo — i zdaj szan palik tú,“ je veszelo priszkakala v hizso, „i zdaj-ajtek, ka znáte novoga?“

„Izso szan dáó sz árende, i ovak meszto vnogi ednomi vérti, i nameszto do zdaj za dvojo arendo. Ali je ne to trikrát szreca?“

„Gvűsno, gvűsno!“ szta odgovorili mati i csérka.

„I sto je erendás? Gvűsno sto od nove vláde!“

„Ja, poszlanik pri pijemontezkom králi je,“ je pravo nikelko bole tiho kak prvle.

„Oh, potom pa gvŕusno ne dober krŕcsenik!“

„Scse celo ne krŕcsenik,“ je odgovoro Paveo.

„Bog nasz csuvaj!“ je zajecsala zŕena presztrásena.

„Ka pravis mozs? Niti krŕcsenik je ne? Sto je pa venda?“

„Törszki poszlanik je znáta, i vsze vajno mrmranje nade nikaj pomagalo; napravila szva pogodbo, za stirnajszet dni ŕze priszeli vnaso hizso. Bos vidla da prav lübeznivi goszpod, zná biti scse bolsi kak vnogi krŕcsenik.“

„Kak na priliko ti, ki ŕze ne bojis szoje hizse sz kepom preszvéte Devica prepüsztiti pogani,“ njemi je ugovarjala zŕena.

Mozs ŕze je delao tak da nebi csüo te recsih, i je nadalüvao: „Nas novi erendás je ovak dober cslovek, nego sz poszvetom i Marijinim kepom pred hizsom de zdaj konec.“

„Szveta Devica! Ka právite, ocsa?“ je zazvála deklica, sz trasno i britko zajokala; bleđa i prepadjena je tüdi zŕena glédala szvojega mozsá. „Ka scséta!“ je pravo on csemerno; „od Törka venda namo zahtevali, da bi csasztió Marijo?“

„Teda kep njemi nade napoti, csi rávno osztáne na szvojem meszti — i lampica tüde ne.“

„Moj prijatelje szo pravili.“

„Tvoji prijatelje — brezverni lüdje zabovlácsi, norci,“ njemi je vocsi metala zŕena, „ka szo ti pálik zabili v glavo?“

„Da ŕze szpodobi, da vkraj szprávim té sztari kép sz poszvetom vréd, ar je to ne vecs moderno i ŕze ne gliha vecs z dühom nasega vrémena i z novov vládv; kak hitro bom dáó kep odpraviti, pridem vcsaszopiszje kak dober.“

„Ka? Kép Marijin scsécs odsztraniti?“ je pravila zŕena i je sztopila pred szvojega mozsá; „to scsécs vcsiniti mojim sztarisom ki szo dali hizso meni i tebi — Marijo scsécs szünöti iz hizse? Bog de kastigao tebé, csi to vcsinis, i mené csi to nezabránim!“

„I mene tüdi, mene tüdi!“ je kricsala csérka, „ne ocsa Marija more osztáti pri hízsi!“

Törk gvŕusno nade meo nikaj proti kepi“, je zdaj zmiŕnim glaszom pregovářjala zŕena; „pocsakaj bos bár vido“.

„No naj bo“, je odvŕno mozs; „podoba náj osztáne,

teda lampica more krej pridti i niscse je vecs neszmi vuzgati. I pri tom osztane“, je prisztavo sz tak trdim glá-szom, da szta zsená i cser szklenoli od toga dugovánja mucsati. Minolo je stirnajszet dni, Törk sze je priszelo szvojimi csarnimi szlugi i bio popunoma zadovolen.

Nikelko dnevvov prvle je pa ocsa csérki zapovedao, naj odnesze lampico krej od Marijinoga kepa. Deklicska je bogala z lejála je vö oli, i tam ge je prvle lampica bila je djala notri püslec cvetlics i scse ednok küsnola rob Marijine obleke, Nato odisla, vedno sze zgledávala nezaj, i vidlo sze njoj je tak da bi bila Marija zsalosztna, ar je bila oropana poszvéta.

Gda je prisla v hizso, je djála lampico pred ocsó i pravila: „Toje; ali proszila bom pogana, da mi dopüszi lampico goreti pred Marijinim kepom“.

„Le probaj kaj taksega!“ sze je zdro ocsa.

„Bom pa proszila lüboga Bogá, da ne dopüszi, da bi bila brezi poszveta; toga mi pa nemrete zabrániti ocsa“.

Törk je bio imeniten goszpod, ponoszen, kak zse szo Törki, ali venda sze je na njem vidlo, da je dobro düsen cslovek. Pavlova csérka je vedno iszkala priliko, kak bi sze szrechsala zs njim, da bi ga poproszila za poszvet. Dugovanje je slo bole nágli kak szí je miszlíla. Bilo je na tretji den kak sze je Törk priszelo, naednok zaglédne Marijin kep na vogli hizse i oli vjamici ge je prvle lampica bila. Za csüden je posztao, deklicska je pa odelecs nikelko sztopájov je vsze trepetala i csákala ka bo; ne sze mogla vecs premágati, zbezsala je par sztopájov blizse i zezvála: „Goszpod tü je bila lampica!“

Pogan sze je csüdüvao i szmehom kimno deklicski. Ona je vesaszi prisla knjemi i njemi pripovedávala, da je njeni ocsa zapovedao poszvet v kraj szpraviti, i da je malo falilo da bi tüdi kep sztene vrgeo, ar sze je bojao da nebi to motilo goszpoda poszlanika.

Szkoro szlabe vole sze je zatemnilo poszlanikovo lice: „Ali miszlis, ka jesz ne csasztim szvéte Matere velikoga Krisztusa? I miszlis, csi je tüdi nebi csasztio, da bi potom vasz mesao pri njenom csasztenji? Hitro prineszi lampico!“

Z velkim veszéljom je deklicska bezsala v hizso i náгло prisla nezaj z lampicov. Törk je pa pozvao szvo-

jega szlugo, njemi szprsztom pokázao na lampico i njemi nikaj povedao, nato je szluga hitro odiseo.

Deklicska je ravno nalevala oli, ka je nezaj priseo szluga, vu vszako roki prineszo — po edno lampico. Törk je zapovedao: „Sze neszi!“ i v nisterni minotaj szo na meszto edne — tri lampice gorele pred kepom Nevtevene: na szredi sztára krscesanszka, kre kraja pa dve törszkvi.

Szvojemi szlugi je pa zapovedao: „Szambo, vszako szoboto prizsgi te poszveti i szkrbi, da ne szfali oli!

„Ne pozábi — ovak!“

I Törk sze njemi je popreto zrokov tak da njemi steo glavo odrigati.

„O gvüsno gvüsno goszpod, vsze bo vcsinjeno, ka velis,“ je potrdó szluga.

„I tüdi pred Marijinimi szvétki, gda gori poszvet pri drügi hizsaj!“ je prisztávila deklicska.

Ja, ja pritrdó je Törk; „ti, deklicska, na szkrbi mej lampice, ka de vsze vredi, i gda bos stela pa je Szambo prizsgé.“

„O kak szte dobri drági goszpod!“ je pravila deklicska vsza veszéla; „Marija de zdaj gvüsno zadovolna i nade vecs zsalosztna; nieden dén ne zamüdim!“ I tak sze je zgodilo. Pavla je pa szráb bilo dono szrea za volo szvoje neszpameznosztí, gda szo pridocso szoboto pred podobov Materé bozse na njegovoj hizsi goreli trije poszvetje, i ovak na zapoved Törka, kak je steo on krscesenik, jedino stera je bila odsztraniti.

S. J.

Drobis.

Vszem narocsnikom! Ki je scse letosnje narocsnine ne plácsao, sze zdaj naj páscsi, ár kalendár prihodnogá leta szamo tisztí dobíjo ksenki, sterih narocsnina do vszej Szvécov k meni notriptide!

Vnogo decskov je osztalo letosz za vojszko, dvakrat telko, kak preminocsa leta; da de pa to zdaj zse szploj tak. Zse 13 let proszi vojszka vecs lüdi i vecs penéz, da je pa drzsávno szpráviscse dozday ne dalo. Nego pred dvema letoma sze je z ogrumnimi penézami vküpszkovála tiszta sztrán, stera je zdaj brezi recsi to vsze dovolila. Juniusa 4-ga 1912-ga leta je Tisza Stevan grof, kak predszednik hizse poszlanikov proti odrédbam drzsávne hizse vöppedao z vládajocsov sztránkov, ka szo té posztáve od vojszke valáne, one poszlanike steri szo proti bili, kak lüsztvá sztránke, Kossuthove ino Justhove sztránke je pa dao z policajami vödöpelati. Budapest je te 30 dni tak vövido, kak csi bi boj bio. Po vulicaj je hodilo treszti jezér vojákov, jezero dveszto zsandárov i policajov pa je to trpelo, dokecs szo ne drzsávno hizso záprli.

Szedemnásztoga mihaoscseka sze znova odpré drzsávno szpráviscse. Celi ország csáka, ka de te, jeli do duzse z vojszkov delali törvéne eli nej.

Lübite szvoje neprijatele! Tak sze glaszi Goszpodova zapoved. Lepi zgléd nam je zapüsztö za to zapoved eden zsupnik (plevános) iz skofije Nantes na Francoszkom. Gda je bezsao za csasza revolucije pred szvojimi preganjavci, je mogeo na poti preplavati sörko vodo. Gda sze na bregi zglédne nezaj na vodo, zagledne vu vodi ednoga szvoji preganjálcov, ki sze je mantrao z valovi na zsvilenje i szmrt. Velikodusni dühovnik sze vrzse nezaj vu vodo i resi mozsa. Gda ga szpravi na breg, ga dene na po mrtvoga na szvoje rame, nesze ga vblizsanjo hizso, i ga pomaga ozsiveti. Gda neszrecsnes szpozna sto je njegov odszloboditel, teda sze vrzse k nogam blagoga zsupnika i njemi genjeni pravi: Jaz szan szovrázso dühovnike, ar szo mi od njih pravili le szlabe recsih. Ali zdaj jih poznam i zato njim priszigam zvesztöbó i prijaznoszt do szmrti!«

(sz.)

Milodari na novo bogojanszko cérkev.

Z Ivánec.

	K		K
Toplak Matjas	10.—	Szaboutin Martin	5.—
Klár Jozsef	2.—	Szaboutin János	10.—
Klár Vinczi	2.—	Kovács Jozsef	5.—
Legén Miklos	4.—	Gerencsér Stevan	5.—
Győrek Stevan	2.—	Toplak Stevan	3.—
Csicsék Martin	3.—	Kolossa Jánosa dov.	6.—
Csicsék Stevan	2.—	Kolossa Bárá	5.—
Rousz János ml.	2.—	Németh Jozsef kolossov	2.—
Toplak Mihál	4.—	Gerencsér Stevan	4.—
Pücko Ferenc Sztar.	9.—	Farkas Ivan	4.—
Gábor Paveo	5.—	Camplin Tomás	5.—
Rousz János	4.—	Horváth Jüri sztár.	2.—
Kolossa János	5.—	Kerman Jozsef	5.—
Horváth Ferenc	5.—	Horváth Jüri ml.	2.—
Spilák Stevan	3.—	Bojnéc Ivan	10.—
Pücko Ferenc ml.	2.—	Szaboutin Orsa	5.—
Donsa Jozsef	5.—	Sabjan Ána	2:50
Jägerits Jozsef	4.—	Schwetz János	5.—
Rousz Jozsef	20.—	Gerencsér Ferenc	1:40
Nezsics Stevan	3.—	Gerencsér Paveo	4.—
Plej Martin	10.—	Gerencsér Stevan vargov	6.—
Rousz Stevan	10.—	Benkovics András	5.—
Rousz Jüri	4.—	Nemec Jozsef	05.—
Rousz Stevan	5.—		

Z Bükovnice.

Antolin Ána	10.—		
Schädl Ferenc	10.—	Puhan Mihál	10.—
Dervarits Jozsef	10.—	Varga Benedik	5.—
Horváth Ferenc	6.—	Toplak Jozsef	5.—
Odnik Jozsef	4.—	Mericsnják András	7.—
Zagury Jozsef	10.—	Mericsnják Ivan	6.—
Pücko Antona dov.	200.—	Horváth Gyüri	2.—
Rousz Ivan	10.—	Gorza Jozsef	2.—
Stefko Stevan	10.—	Horváth Jüri sztár.	6.—
Vörs Mihál	5.—	Camplin Martin	4.—
		Toplak Ferenc	4.—
		Puhan Stevan	6.—

Z Sztréhovec.

Edna zsenzka	—,80	Horváth Matjas	10.—
Bojnéc András	4.—	Horváth János	4.—
Caszar Martin	10.—	Horváth Jozsef	5.—
Caszar Jozsef	10.—	Győrek János	7.—
Varga Martin	5.—	Horváth Ferenc	5.—
Varga Stevan	5.—	Horváth Stevan ml.	5.—
+ Gerencsér János	20.—	Toplak Peter	5.—
Gerencsér József	10.—	Lovrencséc Stevan	4.—
		Lovrencsés János	10.—

Glavács József	5.—	Glavács Miklos	10.—
Puhan Klára	8.—	Györek Jozsef ml.	2.—
Lovrencsész Peter	2.—	Györek Péter	3.—
Györek Jozsef sztar.	10.—	Györek Stevan	4.—
Puhan Ferenc	5.—	Horváth Anton	2.—
Horváth Gyüri sztar.	4.—	N. N.	1.—
Horváth Vinci	5.—	Amerikánec	20.—

